

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Мотельчука Сергія Олександровича,

«Вибір способу формування дуодено- та гастроентеростомії при виконанні панкреатодуоденектомії для попередження виникнення уповільнення спорожнення шлунка»,

подану на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (галузь 22 – Охорона здоров'я).

Науковий керівник:

Генеральний директор

ДУ «Національний науковий центр

хірургії та трансплантології ім. О.О. Шалімова

НАМН України»,

д. мед. н., професор, академік НАМН України

Усенко О.Ю

1. Актуальність теми дисертації.

Дисертаційна робота Мотельчука Сергія Олександровича охоплює одне із найбільш поширених ускладнень після панкреатодуоденектомії, а саме уповільненого спорожнення шлунка та методи його профілактики, способи зниження частоти уповільненого спорожнення шлунка. Уповільнене спорожнення шлунка не є безпосередньо загрозливим для життя, але воно істотно впливає на перебіг післяопераційного періоду. За даними світової літератури, частота розвитку уповільненого спорожнення шлунка коливається у межах 15–60%, що свідчить про відсутність єдиного універсального підходу до профілактики цього ускладнення. Актуальність дослідження посилюється кількома важливими аспектами. По-перше,

панкреатодуоденектомія залишається одним із найскладніших оперативних втручань в абдомінальній хірургії, що передбачає формування кількох анастомозів і супроводжується високою частотою післяопераційних ускладнень. По-друге, в клінічній практиці існує значна варіативність у виборі методики реконструкції шлунково-кишкового тракту: зі збереженням або резекцією воротаря, з ручними або апаратними анастомозами, але жодна з них не довела однозначної переваги щодо зменшення частоти гастростазу. По-третє, нейрогуморальні механізми регуляції моторики шлунка, зокрема вплив резекції антрального відділу на секрецію гастрину, залишаються недостатньо вивченими.

Таким чином, комплексний підхід до удосконалення техніки формування дуодено- та гастроентеростомії з оцінкою клінічних, та нейрогуморальних факторів впливу на моторику шлунка є науково обґрунтованим і має беззаперечну практичну цінність. Дане дослідження відповідає нагальним потребам сучасної панкреатохірургії та сприяє формуванню стандартів післяопераційного ведення пацієнтів.

2. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень

Обґрунтованість дисертації підтверджується багатокomпонентним підходом до вивчення проблеми, що включає клінічний аналіз 136 випадків панкреатодуоденектомій, стратифікацію пацієнтів за групами та підгрупами, використання міжнародних класифікацій ISGPS (International Study Group for Pancreatic Surgery) та ISGPF (International Study Group on Pancreatic Fistula). Автор застосував ретроспективний та

проспективний дизайн дослідження, що забезпечує достовірність результатів.

3. Наукова новизна отриманих результатів

Наукова новизна полягає, що вперше здійснено систематичне вивчення у комплексній оцінці ефективності механічного та ручного способу формування дуодено- та гастроентеростомії. Автор вперше у вітчизняній практиці поєднав клінічні та нейрогуморальні дані, включаючи визначення рівня гастрину у досліджуваних групах пацієнтів. Це дозволило глибше зрозуміти роль резекції або збереження воротаря у розвитку післяопераційного гастростазу. Крім того, на основі отриманих результатів дослідження були сформульовані чіткі покази до використання назогастрального зонду що дозволяє вдосконалити клінічну практику та підвищити ефективність післяопераційного ведення пацієнтів. Також розроблено нові методи формування дуодено- та гастроєюностомії під час виконання панкреатодуоденектомії, для попередження виникнення гастростазу.

4. Практичне значення роботи

Було застосовано покращений спосіб формування дуодено- та гастроентеростомії, оптимізовано тип реконструкції шлунково-кишкового тракту та визначено показання до використання назогастрального зонду при панкреатодуоденектомії, що дало змогу прискорити одужання пацієнтів.

5. Аналіз структури дисертації та її змісту

Дисертація складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів і методів, результатів власних досліджень, обговорення, висновків та практичних рекомендацій. Вступ чітко обґрунтовує актуальність теми, формулює мету та завдання роботи. Огляд літератури систематизує сучасні дані щодо патогенезу гастростазу, ролі різних методик реконструкції та нейрогуморальних механізмів. Розділ «Матеріали і методи» містить докладний опис ретроспективної та проспективної частин дослідження, критерії включення та виключення, методи статистичної обробки та стратифікації ускладнень. Статистична обробка результатів, свідчать про обґрунтованість та достовірність отриманих висновків. У дослідженні застосовані сучасні методи біостатистики, що забезпечують можливість адекватної оцінки вірогідності запропонованих гіпотез. Кількісна оцінка показників у процесі обробки результатів у всіх розділах дослідження дозволила автору обґрунтовано і достовірно формулювати основні положення роботи та надавати відповідні рекомендації. Результати власних досліджень подані логічно, із чітким розподілом за групами, таблицями та діаграмами. Обговорення містить порівняння із сучасними міжнародними даними та аналіз патогенетичних механізмів. Висновки узгоджуються з поставленою метою та завданнями, практичні рекомендації мають прикладне значення.

6. Повнота висвітлення результатів у публікаціях

Основні положення дисертації опубліковані у фахових журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, а також

апробовані на наукових конференціях. Це підтверджує високий рівень наукової роботи та її актуальність.

7. Переваги роботи та виправлені недоліки

Значних принципових зауважень щодо написання та оформлення дисертаційної роботи не виявлено. Однак слід відзначити деякі недоліки, які не знижують загальну цінність дослідження. У всіх розділах трапляються окремі стилістичні та орфографічні помилки, а також спостерігаються певні неточності у форматуванні тексту та таблиць. У деяких частинах роботи перехід між підрозділами або окремими фрагментами тексту не завжди є достатньо логічно вибудованим. Водночас ці зауваження мають технічний характер, легко усуваються відповідно до наданих рекомендацій і не знижують наукової цінності дисертаційної роботи.

Серед переваг: висока актуальність теми, мультифакторний аналіз, поєднання клінічних та нейрогуморальних досліджень, достатня кількість спостережень, використання міжнародних стандартів та наочна подача результатів. Попередні зауваження стосувалися обмеженого аналізу віддалених результатів та нерівномірності груп. Ці недоліки були враховані: проведено додаткову статистичну обробку, уточнено стратифікацію та розширено обговорення.

Для кращого розуміння хотілось би почути відповіді на наступні запитання:

1. Чи є така кількість експериментів достатньою для формування науково обґрунтованих висновків, і яким чином ви обґрунтовуєте репрезентативність отриманих результатів?

2. Які показники ви оцінили для обґрунтування доцільності використання апаратних методів та варіантів реконструкції після панкреатодуоденектомії?

8. Відповідність дисертації встановленим вимогам, які пред'являються до наукового ступеню доктора філософії (PhD)

Дисертація Мотельчука С.О. «Вибір способу формування дуодено- та гастроентеростомії при виконанні панкреатодуоденектомії для попередження виникнення уповільнення спорожнення шлунка» є завершеною науковою працею, яка вирішує актуальну проблему в медицині, виконана на високому методологічному рівні та достатньому фактичному матеріалі.

Дисертація за своєю науковою новизною та практичними значеннями повністю відповідає вимогам МОН України, що пред'являються до дисертаційних робіт поданих на здобуття наукового ступеню доктора філософії (PhD). Вважаю, що автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії та може бути представлена до офіційного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

Заступник генерального директора з онкології
ДУ “Національний науковий центр хірургії та
трансплантології імені О. О. Шалімова
НАМН України”,

д. мед. н., професор

Сидюк А.В.

